

همکار روس من پس از مشاوره با من استعداد خواسته است
قونسول روس مقیم مشهد درخواست استعداد زیاد برای مشهد و
قزاقان نموده ولی وزیر مختار روس بحالۀ اعزام ۱۰۰ نفر قزاق را
تجویز نموده

(نمره ۲۷۵)

تلفراف سر جارج بارکلی سر ادوارد کری (واسه در ۱۳ دسامبر)
طهران ۱۳ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۱ ذیحجه ۱۳۲۹
رجوع بتاسکراف امروز صبح من - پس از مشاوره هیئت وزراء
دیشب وزیر امور خارجه ایران بوزیر مختار روس اطلاع داده است
اطمینانیکه درباب قبول شدن التیاتوم روس داده است مشروط بر این
استکه از طرف دولت روس هم اطمینان داده بشود که بمحض قبول
شدن التیاتوم قشون روس فوراً از قزوین عودت داده خواهد شد
وزیر امور خارجه منتظر است که بواسطه پذیرفتن التیاتوم روس
خشم و غضب عمومی نسبت بوزراء بروز بنماید وزیر مزبور بمن
اطلاع میدهد که باوجود اینطور هیجان افکار عمومی برای کابینه
غیر ممکن است بتواند اقدامات مجددانه در متصل نمودن مجلس بنماید
در صورتیکه انفصال مجلس مقدمه برای قبول تقاضاهای روس لازم
است لهذا تا کابینه از رجعت قشون روس مطمئن نشود نمیتواند این
اقدام را بنماید چون عودت قشون روس را میتوان وسیله اسكات
هیجان و قهر و غضب مردم قرار داد

برای توضیح مسئله که بالصرحة معلوم بشود درباب تعیین هر يك از اتباع خارجه باستخدم دولت ایران باید دولت ایران با سفارتین مشورت نماید وزیر امور خارجه ایران عبارتی را که برای ماده دوم التیماتوم طرح نموده بود باین نحو اصلاح نموده در جمله آخری مابین کلمه (درباب) (و این مستشارها) لفظ (اشتغال) را اضافه نموده (نمره ۲۷۶)

تلگراف سرچارچ بارکلی به سرادواری (واصله در ۱۴ دسامبر) طهران ۱۴ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۲۹
ماژور استکس امروز صبح حرکت نمود
(نمره ۲۷۷)

تلگراف سرچارچ بارکلی به سرادواری (واصله در ۱۴ دسامبر) طهران ۱۴ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۲۹
رجوع بتلگراف ۱۳ شهرحال من

کابینه يك نقشه دیگری برای انفصال مجاس طرح نموده است چون استعفای قریب ۲۰ نفر از نمایندگان باعث فقدان عده کافی برای اکثریت میشود کابینه در صدد است که وکلای اعتدالی را ترغیب نماید از مقام خود استعفا بدهند باین ترتیب اسباب تسهیل قبول التیماتوم روس فراهم خواهد شد بمن اطلاع داده شده که استعفای عده لازمه نمایندگان متحتم است

(نمره ۲۷۸)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوارد کری (واصله در ۱۴ دسامبر)
طهران ۱۴ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۲۹
رجوع بتلگراف ۱۳ دسامبر من -
دیروز وزیر مختار روس در موضوع دو فقره عبارات آخری بیان نامه
کفیل وزارت امور خارجه روس شرحی بدولت ایران نوشته
عبارات مذکور راجع به بیان نامه ایست که در تلگراف ۱۰ دسامبر
سر یچین مسطور است

(نمره ۲۷۹)

تلگراف سر جارج بارکلی بسرادوارد کری (واصله در ۱۴ دسامبر)
طهران ۱۴ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۲۹
قونسول انگلیس از شیراز خبر میدهد که بجهت اعظم شیراز حکمی
صادر و منتشر نموده که مسلمانان از معامله و معاشرت با قشون
انگلیسی ممنوعند و بجهتین مجدانه کسبه را از فروش بقشون
انگلیس بمنعت نموده و بناها و سایر کارگران ایرانی را از اشتغال
به کارهای مرجوعه از طرف قشون جلوگیری نموده اند
مسئله آذوقه کم کم جالب اهمیت شده من مراتب را بدولت ایران
اطلاع داده و در مرتفع داشتن این تحریم (بایکات) تأکید نموده ام

(نمره ۲۸۰)

تلگراف سر جارج بارکلی بسرادوارد کری (واصله در ۱۴ دسامبر)

طهران ۱۴ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۲۹
رجوع بتلگراف ۲۹ اکتبر من . -

بوجب اطلاعات واصله در دامغان واقعه در راه مشهد ترکانهای تابع
شاه مخلوع اردوی دولتی را مغلوب نموده اند

(نمره ۲۸۱)

تلگراف سر جارج باز کالی به سرادوارد کبری (واصله در ۱۴ دسامبر)

طهران ۱۴ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۲۹

بواسطه انقلابیکه مالاها در شیراز جاری نموده اند در عرض چندروزه
گذشته کار بر بانک شاهنشاهی شیراز سخت شده و قونسول انگلیس
خبر میدهد که همه روزد نوت های بانک را برای مبادله به پول
ایران میدارند و بانک روزی ۱۵۰۰۰ پول در مقابل نوت های
ایران شده می پردازد و این بیشتر اهمیت دارد که بواسطه نبودن
مستحفظ بک قانله حامل پول تقدیرای بانک شیراز در کارزون معطل است

(نمره ۲۸۲)

تلگراف سر یچین بسر ادوارد کبری (واصله در ۱۴ دسامبر)

سن پترزبورغ ۱۴ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۲۹

(شرح مکتوب ذیل مورخه ۱۹ دسامبر)

(در ۱۴ دسامبر تلگراف آخبره شده)

آقا - با کمال افتخار خاطر مبارک را مستحضر میدارم که مسیو
سازانوف در ۱۳ شهر حاکم وارد سن پترزبورغ شده و مقام وزارت

خارجة خود را مجدداً اختیار نمود. غروب روز بعد از ورود او من بدیدن آن جناب رفتم و پس از تبریک ورود و اظهار امیدواری در اعاده صحت مزاج او شروع بمذاکره در باب اوضاع حاضره ایران نمودم و از گرفتاری که شما در این خصوص حاصل نموده اید خاطر جناب معظم الیه را مستحضر نموده و مخصوصاً تکیه کلام را به سوء نتیجه که از ورود قشون روس به طهران ظاهر خواهد شد قرار دادم.

مسیو سازانوف اظهار داشت هنگامیکه در پاریس بوده کنت بن کندیف هم در این موضوع خیلی با او مذاکره نمود ولی امیدوار است سؤ ظن و انحراف عقایدیکه بواسطه اقدامات جدید دولت روس در ایران در بعضی نقاط آنکلاستان اشاعه یافته بود تا حال برطرف شده باشد بهر حال آن جناب از من خواهش نمود بشما اطمینان بدهم که او هیچ میل ندارد امر به پیشرفتن قشون بطرف طهران بنماید و امیدوار است بمحض تمکین سریع دولت ایران به التیاتوم روس لازمه اقدام در دفع این امر بعمل بیاید.

پس از آن شروع بمذاکره در باب يك بيك مواد التیاتوم نمودیم در باب ماده اول مسیو سازانوف توضیح نمود که فقط تعهد نمودن در باب اخراج ستر شوستر کافی نیست تا کثرت استخدا شوستر با دولت ایران رسماً فسخ نشود قشون روس عودت داده نخواهد شد من سؤال نمودم که آیا مقصود معظم الیه از این بیان این است که

مستر شوستر بکلی از طهران خارج شده باشد و آن جناب جواب داد اگر هم حتماً لازم باشد که او یک مدت قلیلی در آنجا توقف نماید باید صراحة تعهد بشود که در عرض آن مدت او هیچوجه مداخله مستقیم یا غیر مستقیم در امورات دولت ایران نخواهد نمود

ماده دوم در موضوع بااستخدام پذیرفتن مستشارهای خارجه مسیو سزانوف، اظهار داشت علی الظاهر دولت ایران برای قبول این ماده با مشکلات بسیار مصادف است حالا دولت مزبور حاضر شده است که این تقاضا را در تحت عبارت ذیل قبول نماید :-

«در باب کثرتات مستشارها و صاحب منصبان خارجه که دولت ایران برای اصلاح کلیه امورات لازم داشته باشد چون دولت ایران مایل است در هر موردی روابط مستحسنة با دولتین انگلیس و روس را منظور بدارد مراقبت خواهد نمود که انتخاب این نوع مستخدمین بقسمی بشود که برای منافع مشروعه دولتین در ایران مضر نباشد بنا بر این دولت ایران حاضر خواهد بود که درباب این قسم مستشارها و صاحب منصبان باسفارتین تبادل نظریات نماید»

آنجناب بالشخصه حاضر است با این مرام دولت ایران موافقت نماید در صورتیکه بجای کلمات (تبادل نظریات نماید) این کلمات نصب بشود (ترتیب قراردادی بشود) چونکه کلمات مذکوره دولت ایران خیلی مبهم است و هیچ شرط و تعهدی از آن مشهود نیست

من اظهار نمودم اصلاح عبارتیرا که آن جناب در نظر دارد بمقیدش من

اصل تقاضای نظریه را که دولت ایران در عنوان آن عبارت دارد معدوم می‌نماید چون عبارت (تبادل نظریات) باب مذاکره را برای دولت ایران باز می‌گذارد و آنها را ملتزم به تعهدی نمیدارد ولی (ترتیب قراری بدهند) صورت معاهده را پیدا می‌نماید

پس از قدری مذاکره دیگر من عبارت ذیل را پیشنهاد نمودم که دولت ایران در قبول آن یا در قبول عبارت مسیو سازانوف مخیر باشد (داخل در تبادل نظریات بشوند بقصد اینکه ترتیب قراردادی با سفارتین بدهند) خوش بختانه مسیو سازانوف این پیشنهاد را پسندید ولی گفت بدون اینکه این عبارت‌ها را برای تجویز با مپراطور عرضه بدارد نمیتواند رأی قطعی در قبول آنها بدهد

در باب مسئله خسارت مسیو سازانوف بمن اطمینان داد که هیچوجه قصد ندارد بدولت ایران سخت گیری بنماید یا بخواهد يك مبلغ گزافی بانها تحمیل بنماید (امضا) جارج بچنن

(نمره ۲۸۳)

تلگراف سر بچنن به سر ادوارد گری (واصله در ۱۴ دسامبر)

سن پترزبورغ ۱۴ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۲۹

(تعیین استخدام مستر لکفر)

امروز در موضوع تلگراف ۱۲ دسامبر با مسیو سازانوف مذاکره نمودم جناب معظم الیه هیچ میل ندارد که مستر لکفر در وزارت مالیه طهران باقی بماند هر قدر هم که مدت دوام او قلیل باشد

— ۳۰۴ —

منتهی مدتی که او راضی بشود متر لکفر در آنجا متوقف باشد
دو هفته ای سه هفته است آن جناب اظهار داشت که تحصیل يك
مشغله برای متر لکفر در منطقه انگلیس نباید مشکل باشد

(نمره ۲۸۴)

تلگراف سر جارج بارکلی بسراودارد کری (واصله در ۱۵ دسامبر)
طهران ۱۵ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۳ ذیحجه ۱۳۳۹
الان رئیس بانک شاهنشاهی زدمن آمده و اظهار داشت که بواسطه
کمی پول شعبه بانک شیراز دیگر نمیتواند پول بقشون انگلیس پردازد
يك قافله حامل پول نقد بواسطه فقدان مستحفظ در برانزجان معطل
است ولی من آمیدی به تهیه شدن مستحفظ ایرانی ندارم و تا قافله
مزبور به شیراز نرسد هیچ آمیدی به رهائی بانک از مشکلات نمیتوان
داشت این عقیده در نظر من جلوه گر شده که اجازه بدهم
قافله حامل پول بمستحفظین همراه متر اسمارت ملحق بشود
متر اسمارت بهمین زودی از بوشهر حرکت خواهد نمود ولی تا
شما ملحق شدن قافله حامل پول را بمستحفظین تصویب ننمائید من
شخصاً نمیتوانم همچو اجازه بدهم

(نمره ۲۸۵)

تلگراف سر جارج بارکلی بسراودارد کری (واصله در ۱۵ دسامبر)
طهران ۱۵ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۳ ذیحجه ۱۳۳۹
رجوع بتلگراف ۱۵ دسامبر من -

مستحفظ برای قافله پول از حکومت ملی تحصیل شده و الحال قافله
مربور حرکت نموده

(نمره ۲۸۶)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واسله در ۱۵ دسامبر)
طهران ۱۵ دسامبر ۱۹۱۱

رجوع بتلگراف ۱۴ دسامبر من در باب تحریم (بانکات) در شیراز
امروز قونول انگلیس شرح ذیل را از شیراز تلگراف نموده
مسئله ارزاق خیلی اهمیت حاصل نموده خرید آذوقه بکلی غیر
ممکن است و اغلب چیزهای لازمه را فقط بقدر کفایت یک روز
دیگر موجود داریم اگر حکومت مرکزی متقاعد نشود صکه
اقدامات مجددانه سریع در جلوگیری از این وضع ناهنجار بنماید ما مجبور
به بعضی اقدامات محلی خواهیم شد

سبک اعمال و حرکات مأمورین محلی بکلی مخرب او ضاع است
کارگذار صراحتاً پسندیدن این اقدام ملاحظه را مشاهده میدارد چون
رسماً به من نوشته است که حکومت محلی نمیتواند باملاها طرف بشود .
امروز عصر کارگذار را ملاقات نموده و به او اخطار خواهم
نمود که مأمورین محلی بواسطه اقدام نمودن در جلوگیری از این هیجان
مماند تولید مسئولیت بسیار مهمی برای خود خواهند نمود هنوز
بر من مشهود نگرددیده که چنانچه وزیر امور خارجه اظهار
داشته تعلیماتی از طرف او به اینجا رسیده باشد امروز عصر سعی

خواهم نمود از کار گذار کشف بنامیم که همچو دستوری رسیده است یاخبر

(نمره ۲۸۷)

تلگراف سرادوار دگری بسربازکلی

وزارت خارجه ۱۵ دسامبر ۱۹۱۱

مطابق ۲۳ ذی حجه ۱۳۲۹

رجوع بتلگراف ۱۴ دسامبر سرینجین — لازم است شغلی در خارج

از منطقه روس برای مستر لکفر تحصیل بشود ممکن است همچو

شغلی پیدا بشود یاخبر اگر ممکن نیست آیا او میتواند برای یک

مدت قلیلی مرخصی گرفته برود تا یک شغلی برای او پیدا بشود ؟

(نمره ۲۸۸)

تلگراف سر جارج بازکلی به سرادوار دگری (واصله در ۱۶ دسامبر)

طهران ۱۶ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۴ ذی حجه ۱۳۲۹

رجوع بتلگراف ۱۴ دسامبر من — وزیر مختار روس دیروز مجدداً

به وزیر امور خارجه ایران اطلاع داد که بمحض تمکین دولت ایران

به سه فقره مواد التیمات دولت روس شروع به عودت دادن قشون

از قزوین خواهد نمود این اطمینان البته تابع شرایطی است که

در آخر یاد داشت مسیو زاتوف به سرینجین سفیر کبیر انگلیس مقیم

سن پترزبورغ ذکر شده و محتمل است دولت روس این هیجان را که

حالیه مجتهدین ایران به دستگیری علماء نجف بحد روس در ایران

اشاعه داده اند به اعمال تغییر آمیز تعمیر بنماید

وزیر مختار روس نیز بوزیر امور خارجه اطلاع داده عبارتیرا که جناب معظم الیه برای ماده دوم الذیہام توجیه نموده باجزئی اصلاحی قبول خواهند نمود (بتلگراف سیزدهم دسامبر من مراجعه شود) از استقرار اسباب تسهیل تمکین دولت ایران فراهم شده ولی با اینکه از قرار معلوم عدد کافی از وکلای از مقام خود استعفا نموده اند که اکثریت آراء در مجلس غیر ممکن بشود معینا بهیچوجه نمیتوان یقین داشت باخوفیستکه کابینه از خشم و غضب عمومی دارند بقبول تقاضاهای روس مبادرت نمایند بی شبهه کابینه پیش بینی می نمایند که اگر در عودت قشون روس تأخیری بشود خشم عمومی زیادتر خواهد شد .

(نمره ۲۸۹)

تلگراف سر جارج بارکلی بسراودارد گری (واسطه در ۱۶ دسامبر)
 طهران ۱۶ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۴ ذیحجه ۱۳۲۹ .
 رجوع بتلگراف ۲ دسامبر من
 قونسول انگلیس بتاریخ پانزدهم شهر حال از قرار ذیل تلگراف
 نموده : — دوپست نفر سرباز و چهار صد نفر قزاق وارد
 انزلی شدند .

(نمره ۲۹۰)

تلگراف سر جارج بارکلی بسراودارد گری (واسطه در ۱۶ دسامبر)
 طهران ۱۶ دسامبر ۱۹۱۱

رجوع بتلگراف دیشب من در باب تحریم (بایکات) شیراز .
 دیشب وزیر امور خارجه حکم سختی بکار گذار محابره نمود .
 من بقونسول انگلیس مقیم شیراز تعالیمات داده ام که هیچ اقدامی بدون
 مشورت با من ننماید . باضافه باو دستور العمل داده ام بکار گذار
 بگوید که اگر اوجدیت در جلوگیری از تحریم (بایکات) ننماید من
 عزل او را خواستار خواهم شد .

(نمره ۲۹۱)

تلگراف سرادوارد کری بسرجارج بازکلی

وزارت خارجه ۱۶ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۴ ذیحجه ۱۳۲۹
 رجوع بتلگراف دیروز شما در باب آذوقه برای قشون انگلیس
 مقیم شیراز -- شما مجازید بقشون مقیم شیراز اختیار بدهید که
 هر اقدامی را حتماً برای تهیه آذوقه بجهت خودشان لازم میدانند
 معمول بدارند قونسول انگلیس باید با فرمانده قشون مشورت بنماید
 که بقوه قشونیکه حاضر دارید چه نوع اقدامی را برای تحصیل آذوقه
 ممکن است تعقیب بنمایند در صورتیکه تمام وسایل آنها برای تحصیل
 آذوقه بی ثمر بشود میتوانند متوسل بقوه قهریه بشوند هرچه
 بگیرند قبض رسیدی در مقابل آن باید بدهند که در پرداختن قیمت
 آن بالاخره اشکالی پیش نیاید .
 آیا تصور میکنید که بواسطه فرستادن کشتی های جنگی به بندر
 بهبودی در وضع شیراز حاصل بشود ؟

(نمره ۲۹۲)

تلاکراف سرادوارد کرى بمرجارج بارکلى

وزارت خارجه ۱۶ دسامبر ۱۹۱۱

وزیر مختار ایران مجدداً از من خواهش نموده که اطمینانهای درباب ماده دوم التیاتوم روس مخفی بماند من باو خاطر نشان نمودم که موادیرا که دولت روس آشکاراً پیشنهاد نموده نمیتوان انتظار داشت که با اطمینان برای مخفیانه اقباع بشود همچو در انتظار عامه جلوه گر شود که ماده مزبور نسخ شده من اظهار نمودم از قراریکه بر من مفهوم شده دولت ایران عبارتی برای ماده دوم التیاتوم طرح نموده بودند که دولت روس هم مساعدانه آنرا وجه قرار داده بود در صورتیکه آن عبارت تشبیه لازم دارد پس از آنکه معظم الیه درباب اطمینان برای بازگشت قشون و سایر مطالب اصرار نمود من اظهار داشتم که من نمیتوانم به اطمینانهاییکه وزیر مختار روس درباب قشون مستقیماً بدولت ایران داده هیچ چیزی اضافه بنمایم و کلیتاً من نمیتوانم در این موضوع مقام وساطت را اختیار بنمایم پس از آنکه تاحال واقع شده دولت روس طییمه درباب سه فقره مواد التیاتوم توسط قبول نخواهد نمود .

تا با این مواد موجوده موافقت نشود من هیچ کاری نمیتوانم بکنم پس از خاتمه پذیرفتن این مواد چنانچه در نطق پنجشنبه من در پارلمان مذکور است من نفوذ خودم را درباب اقدامات آتیه که برای دولت ایران هم مساعد خواهد بود بکار خواهم برد . وزیر مختار ایران اظهار داشت

احساسات عمومی بحد التیاهام روس بحدی متشدد است که مافوق
 قوه دولت ایران است ، بجز اینکه عبارت «وادالتیاهام تسهیل» بدشود ودر
 باب بازگشت قوری قشون نازه ورود روس اطمینانی داده بشود
 بخوا دیگری از قوه دولت ایران خارج است که بتواند کاری بکنند
 مراتب فوق را بوزیر امور خارجه اطلاع بدهید .

(نمبره ۲۹۳)

تلگراف سرجارج بارکلی بسراودادگری (واصله در ۱۷ دسامبر)
 طهران ۱۷ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۵ ذی حجه ۱۳۲۹
 رجوع بتلگراف ۱۲ شهر حال من در باب اوضاع کرمانشاه
 الساعه تلگرافی از قونسول انگلیس مقیم کرمانشاه به من رسیده که
 بتاريخ ۹ دسامبر مخبره شده . تلگراف مزبور توسط قاصد به
 همدان ارسال و دیروز از آنجا مخبره شده . در نهم دسامبر جنک مابین
 متابعین سالارالدوله و قشون دولتی شروع شده . تلگراف مزبور
 مشعر بر این است که مشاغل عمومی تعطیل است و کوجها نااهن است
 بانک شاهنشاهی و قونسول خانه در خطر شایک واقع است و خطر جانی
 و مالی مسلم است

(نمبره ۲۹۲)

تلگراف سرجارج بارکلی بسراودادگری (واصله در ۱۷ دسامبر)
 طهران ۱۷ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۵ ذی حجه ۱۳۲۹
 رجوع به تلگراف ۱۵ دسامبر من

رئیس بانک شاهنشاهی بمن اطلاع میدهد که استخلاص از مشکلات موجوده در شیراز از یکجایات فقط منحصر بود قافله حامل پول است که حالا در راه بوشهر بطرف شیراز در حرکت است . رئیس بانک جداً از من خواهش مینماید قافله دیگری که حامل پول است و محالاً در بوشهر منتظر موقع حرکت است در تحت حراست مستحفظینی که با اسماوت عازمند حرکت به نماید . من بر رئیس بانک اظهار نموده ام که قبل از اجازه دادن به همچو حرکتی من باید اجازه مخصوص از سر ادوارد کری تحصیل نمایم ولی در ضمن من در صدد هستم که مستر اسماوت را در بوشهر معطل بنمایم چون باید حالا او تازه از بوشهر حرکت کرده باشد یاد در صدد حرکت بطرف شیراز باشد

(نمره ۲۹۵)

تلگراف سر جارج بارکلی سر ادوارد کری (واسطه در ۱۷ دسامبر)
 طهران ۱۷ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۵ ذی حجه ۱۳۲۹
 رجوع بتلگراف دیروز شما در باب شیراز . چندین تلگراف دیگر از قونسول انگلیس رسیده که از آنها مستفاد میشود کار گذار پاره اقدامات در مرتفع داشتن تحریم معاملات بانکدیان نموده . قونسول انگلیس مجبوراً مساعدت نایب الحکومه را برای تهیه آذوقه یک هفته قبول نموده ولی مسلماً این ترتیب مرضی خاطر نیست . من گمان میکنم اعزام کشتی های جنگی بندر بیشتر باعث هیجان در باب تحریم بشود لهذا من این نوع اقدامات را تصویب نمیکنم

(نمره ۲۹۶)

تلگراف سر جارج بارکلی بسرادواردگری (واسعه در ۱۷ دسامبر)

طهران ۱۷ دسامبر ۱۹۱۱

رجوع به تلگراف دیروز من — سردار اسعد بوزیر مختار روس اطلاع میدهد که يك نوبت دیگر در باب گذراندن مواد التیام از مجلس مجاهدت خواهد شد . تا نتیجه جدو جهد در این نوبت مشهود نگردد استعفای وکلای اعتدائی صورت وقوع حاصل نخواهد نمود . مجلس روز سه شنبه منعقد خواهد شد و اگر مجدداً در قبول التیام روس امتناع بنمایند استعفای مذکور صورت فعلیت حاصل خواهد نمود و آنوقت اعلان خواهد شد که مجلس حاضره را نمیتوان باقی گذارد و باید منفصل بشود

بمقیده من عین واقع این است که هیجان عمومی باعث تحویف نمایندگان که باستعفا تشویق شده بودند شده و از استعفادادن احتراز نموده اند . اگرچه آن طور نمایشهای وطن پرستانه که در اوایل ابراز التیام بظهور میرسید تخفیف یافته ولی بواسطه نفوذ دیرینه که کلام مجتهدین در اذهان عامه دارد احساسات برخلاف قبول التیام در زیاد است مقدمه تحریم امتعه روس که مدتی بود بظهور رسیده بود علی الظاهر بعوض تقلیل نسبه در تراید است

(نمره ۲۹۷)

مکتوب سر جارج بارکلی بسرادواردگری (واسعه در ۱۸ دسامبر)

طهران ۲۲ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۳۰ ذیقعده ۱۳۲۹
 آقا - قانون انتخابات که در ۲۲ اکتبر (۲۸ شوال) از مجلس
 گذشته بود در ۲ شهر حاک بامضای نایب السلطنه موشح گردید
 از عبارات دستخط نایب السلطنه همچو مستفاد میشود که او میخواهد
 کاملاً تصریح نماید که در مبنای قانون مزبور هیچوجه دخالتی نداشته
 چون می نویسد حتی بدون فرصت قرائت فوراً این قانون را بوزارت
 داخله فرستادم

قانون انتخابات ۱۹۰۹ ۱۲۰ نفر وکیل برای پارلمان مشخص نموده
 و انتخابات بتوسط حوزه های انتخابیه صورت می گرفته ولی قانون انتخابات
 حالیه که توجه آنرا لفا ارسال میدارم ۱۳۶ نفر نماینده تعیین
 می نماید و انتخابات هم باید مستقیم باشد تعداد نمایندگان در منتهجات علیحده
 مشخص و بقانون مزبور ملحق شده تعداد نمایندگان ولایات عمده
 از قرار ذیل معین شده :-

آذربایجان	۱۹ نفر	خراسان	۱۵ نفر
عربستان	۴ نفر	کرمانشاه	۴ نفر
کرمان و بلوچستان	۷ نفر	مازندران	۵ نفر
اصفهان	۵ نفر	طهران	۱۵ نفر
فارس	۱۳ نفر	گیلان	۶ نفر
		یزد	۴ نفر

تعداد وکلای آذربایجان و طهران تغییر ننموده و همان عده است که در
 قانون انتخابات سابق تعیین شده ولی برای فارس بجای ۸ نفر

سابق ۱۳ نفر مشخص شده و در تعداد باقی ولایات هم تغییری داده نشده. خالی از تعجب نیست که در صورتیکه قانون انتخابات سابق انتخاب ۱۲۰ نفر نماینده را تجویز نموده بود ولی هیچوقت بیش از ۸۰ نفر در طهران حاضر نبوده و بموجب شماره که شده معمولاً ۶۰ الی ۷۰ نفر نماینده در جلسات مجلس حضور بهم رسانیده‌اند. قانون انتخابات کنونی رأی عمومی را تجویز نموده فقط یکی

از اختصاصات مهم ۶ ماه سکونت در محل انتخاب است. مقصرین پلتیکی که در مخالفت با دولت سهم شده‌اند در جزو اشخاصیکه از انتخاب نمودن و انتخاب شدن محرومند محسوب شده‌اند.

مسلماً تغییر عمده که در قانون انتخابات داده شده تبدیل انتخاب غیر مستقیم به انتخاب مستقیم است ولی باید دید در شاکتی که تا حال احصائی در کار نبوده چگونه بترتیب انتخاب مستقیم می‌توانند عمل نمایند.

(امضا) جارج بازکلی

(ملفوف در نمره ۲۹۷)

(ترجمه قانون انتخابات مورخه ۴ نوامبر ۱۹۱۱)

(مطابق ۱۲ ذمه ماده ۱۳۲۹)

(فصل اول)

(تعداد نمایندگان ملت و تقسیم آنها بایالات و ولایات)

ماده اول - عده نمایندگان ملت برای مجلس شورای ملی در مملکت

ایران ۱۳۶ نفر است

مادهٔ دوم — تقسیم نمایندگان ملت بجمعیت نخبینی هر ولایت است بموجب صورت تشخیصی که ضمیمهٔ این قانون است

(فصل دوم)

(اوصاف انتخاب کنندگان)

مادهٔ ۳ — انتخاب کنندگان باید متصف باوصاف ذیل باشند

- ۱ — انتخاب کنندگان باید تبعهٔ ایران باشند
- ۲ — باید اقلماً ۲۰ سال داشته باشند
- ۳ — باید اهل همان محلی باشند که در آنجا انتخاب میکنند یا اقلماً ۶ ماه قبل از انتخاب در آن محل متوطن شده باشند
- مادهٔ ۴ — اشخاصیکه ازحق انتخاب کردن محرومند
  - ۱ — انانیه
  - ۲ — اشخاصیکه به سن بلوغ نرسیده‌اند و کسانیکه محتاج به قیم شرعی هستند
  - ۳ — ارباع خارجه
  - ۴ — اشخاصیکه خروج آنها از مذهب ثابتاً اسلام در حضور یکی از پشویان دین مبین مسلم و مسجل شده باشد
  - ۵ — اشخاصیکه سن آنها کمتر از ۲۰ سال باشد
  - ۶ — ورشکستان بتقصیر
  - ۷ — سائلین و اشخاصیکه بوسایل بی شرفانه تحصیل معیشت می نمایند
  - ۸ — متهمین بقتل و سرقت و سایر تقصیرات که بموجب قانون شریعت

اسلام مستوجب مجازات باشند

۹ - مقصرین پلنیک که بمخالفت دولت مشروطه واستقلال مملکت قیام نموده‌اند

ماده پنجم - اشخاصیکه بواسطه شغل ومقام خود از حق انتخاب کردن محرومند
۱ - اشخاصیکه در خدمات نظامی بری و بحری هستند بجز آنهائیکه دارای مشاغل افتخاری هستند

۲ - صاحب منصبان و مستخدمین نظمی و ژاندارمری در حوزه مأموریت خودشان

(فصل سوم)

(اوصاف منتخبین)

ماده ششم - منتخبین باید متصف باوصاف ذیل باشند

۱ - باید قائل بدین حضرت محمد ابن عبدالله ص باشند سوای آنهائیکه نمایندگی ملی عیسویه و زردشتیه و یهود باشند
۲ - باید تبعه ایران باشند

۳ - خند و سواد ایرانی بحد وافی داشته باشند

۴ - معروفیت محلی داشته باشند

۵ - سن آنها کمتر از ۳۰ و بیشتر از ۷۰ نباشد

۶ - دارای اعتبار و حدت عمل باشند

ماده هفتم - اشخاصیکه از انتخاب شدن محرومند :-

۱ - شاهزادگان طبقه اول (پسرها و برادران وعموهای سلطان)

- ۲ - انانیه
- ۳ - اسباع خارجه
- ۴ - مستخدمین در اعداد ژاندارم و پاپیس و اعضای نظامی برتی و بحری بحز صاحب منسبانی که دارای مشاغل افتخاری هستند
- ۵ - حکام و قایم مقام و معاونین حکام در حوزه مأموریت خودشان (ملاحظه) سایر مستخدمین دولت قابل انتخاب هستند در صورتیکه برای مدت و کانت از خدمت خود مستعفی شوند
- ۶ - ورشکستگان بتقصیر
- ۷ - متهمین به قتل و سرقت و سایر جنایات که بموجب قوانین اسلام مستوجب مجازات باشند
- ۸ - معروفین بشرک یا اشخاصیکه خروج آنها از مذهب ثابتاً اسلام در محضر یکی از پیشوایان دین مبین به ثبوت رسیده باشد
- ۹ - مقصرین پلتیکی که بمخالفت دولت مشروطه و استقلال مملکت قسام نموده اند

(فصل چهارم)

(تشکیل انجمن نظارت)

ماده ۸ ای ۱۲ - مبنی به تشکیل هیئت موقتی برای نظارت در انتخابات است در تحت حکومت محلی و چند نفر از اعضای انجمن محلی

(فصل پنجم)

(وضع انتخاب)

ماده ۱۳ - انتخاب نمایندگان مجلس شورای ملی در تمام مملکت ایران مستقیم و بیکدرجه باید باشد.

ماده ۱۴ - در محلهائیکه بموجب قانون انتخابات حق انتخاب يك نفر نماینده را دارند انتخاب باید واحد باشد و در محلهائیکه بیش از يك نماینده باید انتخاب نمایند انتخاب باید متعدد باشد.

(توضیح) غرض از انتخاب متعدد این است که هر يك نفر انتخاب کننده در ورقة رأی خود اسم چندین نفر از اشخاص را که باید در آن محل انتخاب بشوند می نویسد غرض از انتخاب فردی این است که هر يك نفر انتخاب کننده در ورقة رأی اسم يك نفر منتخب را بنویسد.

ماده ۱۵ - انتخاب نمایندگان باید با کثرت نسبی باشد.

ماده ۱۶ - در موارد تساوی آراء مابین دو نفر یا بیشتر اگر انتخاب یک نفر از آنها لازم باشد آن يك نفر ازین آنها بحکم قرعه معین خواهد شد.

ماده ۱۷ - ایالات عمده باید بر طبق تشخیص قانون انتخابات هر ایلی يك نفر نماینده مستقیماً بمجلس شورای ملی بفرستند سایر ایلاتیکه ذکر نشده باید در حوزه خودشان رأی بدهند.

ماده ۱۸ - در حوزه انتخابیه چندین محل دیگر هم باید در انتخاب شرکت داشته باشند هرگاه بعضی از آن محلهها در انتخاب نمودن در عرض مدتیکه هیئت ناظره مرکزی معین نموده (بموجب این قانون) تصور نمودند حق انتخاب از آنها سلب است و انتخاباتیکه در سایر نقاط آن حوزه صورت گرفته صحیح و پذیرفته خواهد بود.

ماده ۱۹ - هیچک از انتخاب کنندگان حق بیش از یک مرتبه رأی دادن را ندارد مگر در مواقعی که تجدید انتخابی لازم بشود
ماده ۲۰ - انتخاب کنندگان حتماً مجبور نیستند که ازین متوطنین در شهر خودشان انتخاب کنند

(فصل ششم)

(درباب اوراق رأی برای انتخاب کردن از ماده ۲۱ الی ۲۴)

(فصل هفتم)

(درباب اخذ اوراق رأی و حساب عدد منتخبه است از ماده ۲۵ الی ۴۳)

(فصل هشتم)

(درباب شکایات راجعه با انتخابات است از ماده ۴۴ الی ۴۸)

(فصل نهم)

(متفرقه)

ماده ۴۹ - همینکه نصف عدد نمایندگان باضافه يك نفر وارد طهران بشوند مجلس شورای ملی مفتوح خواهد شد و رأی آنها با اکثریت نسبی مکنی و موجه خواهد بود

ماده ۵۰ - مدت انعقاد مجلس دو سال شمسی است که از روز افتتاح مجلس شورای ملی شروع میشود

ماده ۵۱ - مخارج ایاب و ذهاب نمایندگان از محل انتخاب الی طهران را باید دولت از قرار هر فرسنگی ۵ قران پردازد مخارج لازمه راجع با انتخابات را باید دولت با اطلاع حکومت محلی پردازد

مرکز حوزه انتخاب	عدد نمایندگان	توابع و مضافات ایالات و ولایات	ایالات و ولایات
سلطان آباد	۱	ترشیز و مضافات	
سبزوار	۲	سبزوار	
تربت	۱	تربت	
نیشابور	۱	نیشابور	
قوچان	۱	قوچان	
بجنورد	۱	بجنورد	
طون	۱	طبسی	
پیرجند	۱	قاسبات	
سیستان	۱	سیستان	
زنجان	۳	زنجان	۳ نفر خه
سمنان	۱	سمنان	۲ نفر سمنان و دامغان
ساوه	۱	ساوه	۱ نفر ساوه و زرنند
شاهرود	۱	شاهرود	۱ نفر شاهرود
طهران	۱۲	طهران	۱۵ نفر طهران
شاه عبدعظیم	۱	غار	
بو / تکلیف	۱	خار	
گردان	۱	شهریار	

مرکز حوزه انتخاب	عده نمایندگان	توابع و مضافات ایالات و ولایات	ولایات و ایالات
دماوند	۱	دماوند و مضافات	دماوند (۱ نفر)
سلطان آباد	۲	سلطان آباد	عراق (۲ نفر)
دزفول	۱	دزفول	عربستان (۴ نفر)
شوشتر	۱	شوشتر	
مجره	۱	مجره	
مبنی طرف	۱	مبنی طرف	
شیراز	۵	شیراز	فارس (۱۳)
فصا	۱	فصا	
آباد	۱	آباد	
بهبهان	۱	بهبهان	
بوشهر	۲	بوشهر	
لار	۱	لار	
عباسی	۱	عباسی	
چهرم	۱	چهرم	
قزوین	۲	قزوین	قزوین (۲ نفر)
کاشان	۲	کاشان	کاشان ۲ نفر
سنه	۳	سنه	کردستان (۴ نفر)
سقز	۱	سقز	

ولایات و ایالات	توابع و مضافات ولایات و ایالات	عدد نماینده‌گان	مرکز حوزه انتخاب
کرمانشاه (۵ نفر)	کرمانشاه ومضافات	۴	کرمانشاه
گروس (۱ نفر)	بجارج	۱	بجارج
کرمان و بلوچستان (۸ نفر)	کرمان	۳	کرمان
	رفسنجان	۱	رفسنجان
	سیرجان	۱	سیرجان
	رائین	۱	بم
	جیرفت	۱	جیرفت
	بلوچستان	۱	قهرج
کاپایکان (۲ نفر)	کاپایکان	۱	کاپایکان
	کمره	۱	محلات
کیلان (۶ نفر)	رشت	۳	رشت
	انزلی	۱	انزلی
	خسره	۱	گرگان رود
	فومن	۱	فومن
	لاهیجان	۱	لاهیجان
مازندران (۵ نفر)	ساری	۳	ساری
	بارفروش	۳	بارفروش
ملایر (۳ نفر)	ملایر	۳	دولت آباد

ایالات و ولایات	توابع و مضافات ولایات و ولایات	عده نمایندگان	مرکز حوزه انتخاب
همدان	همدان و مضافات	۲	همدان
یزد	یزد و مضافات	۳	یزد
ایلات	نائین	۱	نائین
	مختیاری	۱	
	شاهسون	۱	
	ترکان	۱	
	فتقان	۱	
	خومه	۱	
مالی متنوعه	ارمنی‌های آذربایجان و کلدانیان ارمنیان جنوب زردشتیان یهود	۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱	سپهرستان وزارت داخله سپهرستان وزارت داخله

(نمرة ۲۹۸)

مکتوب سرجارج بارکلی بسراذواردگری (واصله در ۱۸ دسامبر)
 طهران بتاريخ ۲۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲ ذی حجه ۱۳۲۹
 آقا - در تعقیب شرح معروضه در ۱۲ شهر حال با کمال افتخار
 خاطر مبارک را مستحضر میدارم که قبل از انقضای مدتیکه دولت روس
 برای تمکین دولت ایران به تقاضاهای خودشان درباب ضبط اموال
 شعاع السلطنه قرار گذارده بود (یعنی ۵۸ ساعت) اگرچه این مدت
 صراحةً بدولت ایران نوشته نشده بود (بقیه اعضاء کابینه که مرکب
 از رئیس الوزرا و وزیر امور خارجه بود استعفا نمودند
 لهذا مسیو پکلوسکی مشکوک بود که درباب تعلیقاتیکه دولت متبوعه او
 در ۱۲ شهر حال باو داده بودند که روابط با کابینه را قطع بناید
 چه نوع باید عمل بناید مشارائیه بدولت متبوعه خودش تلکراف
 نمود که هرگاه کابینه جدید پس از تشکیل یافتن به دوفقره تقاضاهای
 روس تمکین نمودند (یعنی تقدیم ترضیه رسمی و نصب نمودن قزاق
 ایرانی بجای ژاندارم خزانه بحفاظت اموال شعاع السلطنه) اوروابط
 با آن کابینه را قطع خواهد نمود در جواب آن تلکراف به
 وزیر مختار مزبور دستور داده شد که روابط را فوراً قطع بناید
 دولت روس بوزیر مختار مزبور اطلاع داده بودند که در صورت امتناع
 دولت ایران از قبول دوفقره تقاضاها چه اقداماتی در نظر دارند
 اقدامات منظوره اعزام قشون روس بهزویں بود که یکدسته از آنها

وزیر مختار مزبور بطهران احضار بنماید که ژاندارم خزانه را از منزل
شعاع السلطنه خارج بنماید و مسیو پکلوسی تصویب نموده بود که برای
حصول این مقصود ۴۰۰۰ نفر قشون فرستاده بشود
در این موقع مسیو پکلوسی اطلاع داده بودند که بحکومت قفقاز
امر شده این عده قشون را اعزام ندارد در ۱۸ نوامبر وزیر مختار
روس تعایبات دولت متبوعه خود را بموقع اجرا گذارده و مترجم
اول خود را بوزارت امور خارجه فرستاد که اظهار ندارد روابط او
بادولت ایران مقطوع است و برای مذاکرات در باب امور جاریه با
اجزاء او مکاتبه بنمایند باضافه اظهار ندارد که قشون روس هم
اعزام شده و توق الدوله که با وجود مستعفی بودن هنوز امور
وزارت خانه خود را اداره می نمود فوراً رئیس کابینه خود معین الوزنره را
نزد من فرستاده و از من خواهش نمود که درخواست دولت ایران را
به جناب عالی تبلیغ بنمایم که در سن بطرزبورغ وساطت بنمایید که اعزام
قشون روس معوق بشود معین الوزاره اظهار داشت که کابینه در
شرف تشکیل یافتن است و بمن اطمینان داد که هیئت وزرای جدید
استرضای دولت روس را در خصوص دو فقره تقاضا بعمل خواهند آورد
در ۳۰ مجدداً معین الوزاره من را ملاقات نموده و اظهار داشت
اگر بدولت ایران اطمینان داده بشود که پس از قبول دو فقره
تقاضاها قشون روس عودت داده خواهد شد و قشون مزبور اسباب
نیشهاد مواد دیگری نخواهد شد بمحض تشکیل کابینه وزیر امور

خارجه تقدیم ترضیه رسمی بسفارت روس خواهد نمود و ژاندارم خزانه هم از اموال شماع السلطنه برداشته و قزاق ایرانی بجای آنها منصوب خواهد شد چنانچه ملاحظه میشود در همان روز یک همچو مذاکره هم بشوسط وزیر مختار ایران مقیم لندن با شما شده بوده که از جانب دولت ایران درخواست نصیحت دولت انگلیس را نموده بوصول تمایات مندرجه در تالگرای ۲۰ نوامبر شما من هم شفاهاً وهم بوسیله یادداشت بدولت ایران اطلاع دادم که عقیده دولت انگلیس بر این است که اگر دولت ایران دو فقره تقاضاهای روس را قبول نمایند قشون روس عودت داده خواهد شد و زیر اظهار داشتم صلاح دولت ایران بر این است که بدون دفع وقت بتقاضاهای روس تمکین ننمایند این اطلاع را من در صبح ۲۶ دادم و غروب همان روز ونوق الدوله بمن خبر داد که بالاخره سمصام السلطنه کابینه خود را تشکیل داده و فردا معرفی خواهند شد بعین الوزاره که راوی این پیغام بود دستور العمل داده شده بود که از من خواهش نمایند تشکرات وزیر امور خارجه را در ایضای حسن مساعدت و نصیحت شما تبلیغ بنمایم و نیز باو امر شده بود بمن اطلاع بدهد که عضای کابینه جدید و بعضی از وکلای نامی در موضوع یادداشت من مشاوره نموده و نتیجه این شده که رأی قطعی داده اند فردا پس از معرفی شدن کابینه بمجلس بدو فقره تقاضاهای روس تمکین بشود در ۲۲ نوامبر کابینه بیات نحو ناقصی بمجلس معرفی شد و در

همان روز ضروب معین الوزاره نزد من آمده اظهار داشت وثوق الدوله که مقام خود را مجدداً قبول نموده بواسطه کسالت مزاج نتوانسته در مجلس حاضر بشود ولی امیدوار است تا روز بعد بجای اعاده صحت مزاج او بشود که بتواند تقدیم رضیه رسمی بنماید و بهر زودی که ممکن بشود ژاندارم خزانه برداشته شده و قزاق ایرانی بجای آنها منصوب خواهد شد.

در ۲۴ معین الوزاره شرحی بمن نوشته و استفسار نموده بود چه وقت وزیر مختار روس حاضر خواهد بود که وثوق الدوله او را ملاقات نموده و تقدیم رضیه بنماید و اشعار داشته بود که قزاق ایرانی محافظت اموال شعاع السلطنه بجای ژاندارم خزانه برقرار شده

بعد از ظهر وقت برای وثوق الدوله معین شد و در ساعت دو و نیم او با لباس رسمی نزد وزیر مختار روس رفته و تقدیم رضیه مطلوبه را نمود در همین ساعت قزاق ایرانی در منزل شهری شعاع السلطنه بجای ژاندارم خزانه نصب شده بود و عدده قزاقی هم معین و اعزام شده بود که املاک خارج شهر را تصرف نمایند

وزیر مختار روس پس از استماع رضیه از وزیر امور خارجه اظهار داشته بود که باو اجازه داده شده که روابط کابینه را مجدداً برقرار بنماید ولی نظر به تاخیری که در تمکین نمودن دولت ایران بدو فقره تقاضاهای دولت متبوعه او ظاهر شده و بلحاظ ورود مقداری از قشون روس بخاک ایران او گمان نمیکنند که دولت متبوعه او

کاملاً از این موافقت دولت ایران اقتناع بشود
محمول است دولت روس تقاضاهای دیگری پیشنهاد بنماید
و نظیر باینکه از زمان پیشنهاد تقاضاهای اصلی از مستر شوستر اعمال
مغرضانه بیشتر ناشی شده که از آنجمله در ایران منتشر نمودن ترجمه
شرحی است که او در این اواخر به روزنامه نوشته است در پیشنهاد
تقاضاهای مضاعف احتمال گلی می‌رود

سواد مرسله را که در ۲۳ شهر حال من بوزیر امور
خارج نوشته‌ام و سواد جوابی را که آن جناب نگاشته اند ائناً ارسال
میدارم بانضمام سواد شرح الحاقی که نوشته‌ام
(امضا) جارج بارکلی

(منقوفه در نمره ۲۹۸)

(سواد مرسله سر جارج بارکلی به معین الوزاره)

طهران ۲۳ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق غرة ذیحجه ۱۳۲۹
دوست عزیزم معین الوزاره - هر يك دقیقه تأخیر باعث کتر شدن
احتمال عودت قشون روس است بنا بر این من کمال تعجب را دارم
که تا حال قزاق ایرانی بجای ژاندارم منصوب نشده
نفاقت و ثوق الدوله باعث تأسف بسیار است من میل داشتم او توانسته
باشد دیروز تقدیم ترضیه نموده باشد
جارج بارکلی

(منقوفه در نمره ۲۹۸)

(مرسله معین الوزاره به سر جارج بارکلی)

طهران ۲۳ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق غرة ذیحجه ۱۳۲۹
 وزیر مختار عزیزم - من در جواب مرقومه امروز صبح جناب عالی
 بجا نموده و خاطر محترم را مستحضر میدارم که از طرف ما هیچنوع
 دفعه‌وقتی در قبول نمودن تقاضاهای روس بر طبق نصایح دولت انگلیس
 نشده و این تمکین مشروط باطمینان کلی در باب عودت قشون روس
 است اصل اموال و مسکن شخصی شعاع السلطنه امروز غروب
 از تصرف ژاندارم خارج و تحویل قزاق ایرانی خواهد شد
 و ثوق الدوله هنوز منتظر خبر از طرف جناب عالی است که چه وقت او
 باید برای اجرای ماده دوم تقاضا حاضر بشود با کمال شعف اطلاع
 میدهم که امروز حالت جناب معظم‌لیه بهتر است (حسین خان)
 (مانوف در غره ۲۹۸)

(مراسله سر جارج بارکلی به معین الوزاره)

طهران ۲۳ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق غرة ذیحجه ۱۳۲۹
 دوست عزیزم معین الوزاره - در جواب مراسله شما که الان رسیده
 باید خاطر شما را مستحضر بدارم که هیچ وعده صریحی در باب
 عودت قشون روس پس از قبول تقاضاها نشده
 البته بخاطر دارید عبارتی که من در این باب نوشته بودم این بود
 (عقیده دولت انگلیس بر این است) ~~که~~ در واقع ظهر روز
 سه شنبه وضع همینطور هم بود و این عبارت من بیان واقع آن روز بود
 همینقدر که کرنل وادباسکی بوزیر مختار روس خبر بدهد قزاق

ایرانی بجای ژاندارم نصب شده وزیر مختار معظم در پذیرفتن وزیر
امور خارجه برای تقدیم ترضیه خاصر خواهد بود (جارج بار کلی)

(شماره ۲۹۹)

مکتوب سر جارج بار کلی به سرادوارد کری (واسه در ۱۸ دسامبر)
طهران ۲۵ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۳ ذیحجه ۱۳۲۹

آقا - در تمقیب مشروحه مورخه ۲۸ شهر ماضی خودم با کمال افتخار
خاطر محترم را مستحضر میدارم جنکی که در حوالی بندر جز واقع
شده و در همان مکتوب ۲۸ اطلاع داده بودم ظاهراً بیش از آنچه
بدایه معروف بود اهمیت داشته و قشون دولتی را که مرکب از ۶۰۰
نفر بوده اند شجاع السلطنه برادر شاه مخلوع با ۷۰۰ نفر ترکمانیکه داشته
بکلی شکست دادند من خبر جدید دیگری که محل و نوع باشد
ندارم ولی ظاهراً تمام ناحیه استراباد مجدداً بتصرف شاه مخلوع در آمده
وضع تبریز تقریباً رو به بهبودی است از قرام معلوم شجاع الدوله
برای اینکه رعایا بتوانند محصول خود را بفروشند و باین وسیله بر عمر
عایدات او افزوده بشود اغاب طرق ورود آذوقه بشهر را مفتوح داشته
یک عده از اهل شهر در یکی دو هفته قبل بسمت نمایندگی در باسمنج
آورا ملاقات نموده و عنوان صلح نمودند ولی نتیجه از این عمل حاصل
نشده و او هنوز باین استعدادیکه قریب ۱۵۰۰ نفر میشوند شهر را
تهدید می نماید یک دفعه مذاکره این شد که از طهران قشونی برای
دفع او اعزام بشود ولی این نقشه تا حال صورت وقوع حاصل نموده

سالار الدوله را بختیارها در تحت فرماندهی سردار بهادر تالستان تعاقب نمودند و بموجب اطلاعاتیکه از دولت کسب شده تقریباً در ۱۶ نوامبر يك نوبت دیگر قشون بختیاری در تحت فرماندهی سردار بهادر در حوالی بروجرده سالار الدوله را مغلوب نموده‌اند در این جنگ سالار الدوله تقریباً دوهزار سوار داشته و از قرار مذکور ۵۰۰ نفر از آنها مقتول و مجروح شده‌اند حالیه معلوم نیست سالار الدوله در کجا هست (امضا) جارج بارکلی

(نمره ۳۰۰)

مراسمه سر جارج بارکلی بسراودادگری (واصله در ۱۸ دسامبر) طهران ۲۷ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۵ ذیحجه ۱۳۲۹ آقا - در مشروحه مورخه ۳۱ اکتبر خودم اظهار داشته بودم که محتمل است اضافه شدن عده مستحقین قونسولگریهای ما اثر معنوی بنماید و تحفینی در اشتیاق طریق جنوب حاصل بشود تا حال در جاده شیراز به بوشهر ظاهرأ همین اثر را نموده چون بجز يك فقره سرقتی که بتاريخ ۴ نوامبر در حوالی کازرون بتوسط قشاقشایها از يك قافله مختصریکه حامل محصولات محلی و آلات تلگرافی بوده شده و يك فقره تهاجم به قافله حامل دوفقر ژاپونی دیگر از زمان حرکت دودسته قشون انگلیس در دوم شهر جاری از بوشهر هیچ راپرت سرقتی بمن نرسیده و تلگرافیکه امروز از قونسول انگلیس مقیم شیراز رسیده بمنی بر این است که قوافل معمولی آزادانه در حرکت کنند اگر چه

در صورتیکه بانک شاهنشاهی شیراز نهایت احتیاج را به پول نقد دارد حکومت محلی اذعان دارد که نمیتواند مستحق حفظ برای همراهی قوافل حامل پول تهیه بنماید نظر به راپورت ویس قونسول چیگ که قشون انگلیس را تا کازرون مشایعت نموده بود لازم دانسته شده که سپاهیان مأمور سابق اسفهان در مراجعت از اسفهان به هندوستان از کازرون به بوشهر نه تنهایی مسافرت نمایند. قونسول چیگ در مراجعت از کازرون به بوشهر در باب اثراتیکه عبور قشون انگلیس در اذهان رؤسای ایلات آن نواحی نموده نظایات غمیده کرده است قونسول مزبور اظهار میدارد که رؤسای ایلات خیلی اظهار کراهت میکردند که راهداری یا باج راه تا مشروعی در جاده دایر شده چون یکی از مستحفظین بی احتیاط در عرض راه برای تهدید یک مکاری که متعلق به قشون انگلیس بوده یک تیر خالی نموده بود و برای این عمل تفنگ او و اسلحه سایر تفنگچیان را گرفته ضبط نموده اند این واقعه و اخبارات بی اساسیکه در جراید محلی طبع میشود مشعر بر اینکه دولت انگلیس خیال دارد در آتیه قشون خود را برای همراهی با قوافل بکار ببرد ظاهراً رؤسای ایلات مزبور را خیلی متغیر و نگران نموده

در باب راه شیراز بامسافران هیچ آثار بهبودی ظاهر نبوده که بتوان راپورت آنرا داد جنرال قونسول انگلیس مقیم اسفهان در ۱۱ نوامبر خبر میدهد که در راه اسفهان بشیراز بهیچوجه قوافل تردد نموده اند و در ۱۸ نوامبر هم همین قسم خبر میدهد يك قافله که عازم

قشه بوده در حوائی گردنه ارجینی باحلات سارقین کهکلومی مصادف شده در ۸ نوامبر تجار اصفهان تاکرانی بوزیر داخله مبنی بر شکایت از نااهنی کابینه راهها مخبره نموده اند راه بختیاری هنوز به ترتیب غیر مرضی سابق باقی است ولی برودت فوق العاده هوا و تکثیر سارقین ظاهر گردیده مقدار کثیر مال التجاره که سابقاً اطلاع داده شده بود در راه مانده حالا وارد شده

قافله مرکب از ۱۵۰ شتر که متعلق بکمپانی لینچ بوده در مالامیر در عرض این ماه باحلات سارقین مصادف شده و در ۸ شهر جاری در حوائی گردنه (کنار پیشه) دولتی که لوازمات شخصی دو نفر سوار هندی که بعزم قونسولگری اصفهان میامدند بسرقت رفته که قیمت آنرا بمحض وصول صورت جزئیات آن از دولت ایران مطالبه خواهم نمود (جارج بارکلی)

(نمره ۳۰۱)

مکتوب سر جارج بارکلی به سردار وارد کری (واسله در ۱۸ دسامبر) طهران ۲۸ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۶ ذیحجه ۱۳۲۹
آقا - در چند هفته ماضی بحران کابینه تمتد بوده و مصمصام السلطنه هنوز از نیسل بمرام خود در موضوع مسئله که همیشه نایب السلطنه مبالغه کثیره در آن داشته محروم است - باین معنی که نایب السلطنه جدیدی داشته که کابینه مقتدر باید متکی با اکثریت مستدام مجلس باشد و هنوز همچو مقصودیرا مصمصام السلطنه نتوانسته حاصل بخاید

چنانچه در تاگراف ۱۴ شهر جاری خودم اطلاع داده‌ام باقی مانده اعضای کابینه که فقط مرکب بود از رئیس الوزرا و وزیر امور خارجه در ۱۳ شهر جاری مستعفی شدند در عرض هفته‌های ماضی صمصام السلطنه برای پر نمودن مقامهای خالی در کابینه مجاهدات پیروده نمود ولی نتوانست مجلس را متقاعد نماید که داوطلبان او را بوزارت قبول نمایند. مقامیکه بیشتر از همه حاوی مشکلات بوده وزارت داخله است که مجلس اصرار داشت مقام مزبور باید مجدداً بقوام السلطنه تفویض شود در صورتیکه معزی آلبه بواسطه مناقشه با رئیس الوزرا مستعفی شده بود قوام السلطنه یکی از پیشقدمان دموکرات است و بدینجهت در این موقع که انتخابات جدید در نظر است صمصام السلطنه در تفویض نمودن وزارت داخله بنو بیشتر از هر وقت مخالفت دارد.

بعقیده من اشکالات تشکیل دین کابینه پیش از التیام روس صمصام السلطنه را دلالت باستعفا نموده تقریباً ۱۰ روز ابداً کابینه وجود نداشت تا بالاخره هیئت وزرائی را که صمصام السلطنه در ۲۲ شهر حال بمجلس معرفی نمود مرکب از ۴ وزیر بود. باین ترتیب ناقص برای این معرفی شدند که در قبول دو فقره مواد التیام روس در موضوع اموال شعاع السلطنه پیش از این تأخیر نشود تا حال مقامهای خالی کابینه پر نشده و مجلس هنوز به خود رأیی در رد نمودن نامزدگان صمصام السلطنه باقی است اکثریت حزب

اعتدالیون مصنوعی مجلس معدوم شده و حزب دمکرات با فرقه بی طرفه که تا حال مابین دو حزب معوق الحال بوده متفق شده اند و ظاهراً اکثریت مجلس را حالا دارا هستند

(نمره ۳۰۲)

مراسله سر جارج بارکلی بسرا دوارد کری

طهران ۳۰ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۸ ذی حجه ۱۳۲۹

آقا - با کمال افتخار لفاً صورت وقایع ماهیانه معمولی را که راجع بحوادث ۴ ماهه ماضی ایران است ارسال میدارم

(امضا) جارج بارکلی

(ملفوفه در نمره ۳۰۲)

(صورت وقایع ایران در عرض ماه نوامبر)

(طهران)

کابینه - پس از بحرانهای متواتره و مخالفتهای کثیره از طرف یک حزب مجلس برای داخل شدن محترم السلطنه در جزو کابینه عاقبت در ۲۹ نوامبر کابینه از قرار ذیل تکمیل گردید :-

صمصام السلطنه رئیس الوزراء و وزیر داخله

وثوق الدوله وزیر امور خارجه سردار محترم وزیر جنگ

ذکاء الملک وزیر مالیه مشیر الدوله وزیر معارف

معاضد السلطنه وزیر پست و تلگراف محترم السلطنه وزیر عدلیه

مجلس - در ۳۱ اکتبر حکم قطع وظائف و مستمری اشخاصیکه

بعد از عفو عمومی سنه ۱۹۰۹ بمخالفت دولت قیام نموده اند از مجلس گذشت و در ۹ نوامبر حکم دیگری برای قطع مستمری مرتجعین معروف که معادل مبلغ ۱۸۷۸۵ تومان بود و تکسیر مبلغ بعضی از مستمریات دیگر از مجلس گذشت

در ۲ نوامبر اجازه کترات ده نفر مستخدمین امریکی دیگر برای وزارت مالیه و اعتبار ۲۴۹۰۰ دلار بجهت مواجب آنها تصویب شد در يك جلسه مکتوب مهمی که نایب السلطنه بمجلس نوشته بود قرائت شد و در آن مکتوب والاحضرت اقدس مجلس را تخویف نموده بود که اگر بعضی شرایط منظوره را بموقع اجرا نگذارند استعفا خواهد داد .

لفاً ترجمه این دستخط را ارسال میدارم در همان جلسه تلگرافات از تبریز و رشت و مشهد و بعضی ولایات دیگر مبنی بامتداد دوره مجلس قرائت شد و پس از مذاکرات بسیار در ۱۲ و ۱۳ نوامبر در جلسه ۱۳ با کثرت ۴۶ رای در مقابل ۶۹ رای تصویب شد که دوره انعقاد مجلس ممتد بشود تا پیش از نصف نمایندگان جدید در طهران حاضر بشوند . دوره انعقاد دوساله مجلس در ۱۴ نوامبر منقضی شد

هیئتی از مجلس انتخاب شد که با نایب السلطنه در باب خیال استعفای ایشان مذاکره نمایند و پس از مذاکرات رایجی بمجلس پیشنهاد نمودند که علناً قرائت نشد هیئت مزبور اظهار داشتند که

بواسطة کسالت مزاج نایب السلطنه بعد از تشکیل کابینه باید در تحت مرخصی برای مدت قلیلی باروپ بروند

در ۲۲ نوامبر مصمص السلطنه بوسیله مراسله سه نفر وزیر دیگر برای کابینه که یکی از آنها وثوق الدوله بوزارت امور خارجه بوده معرفی نمود و در ۲۹ نوامبر پس از مشاجره و مذاکره متشددی عده کابینه مطابق تفصیل سابق الذکر تکمیل شد که ۴۱ نفر از وکلا در قبول آن رأی دادند و ۱۸ نفر در رد آن رأی دادند

التیاتوم روس - التیاتوم روس درباب اموال شعاع السلطنه بدایه در ۱۱ نوامبر بدولت ایران پیشنهاد شد در ۲۳ نوامبر ژاندارم خزانه از مایملک مزبور متروود شد و روز بعد وزیر امور خارجه تقدیم ترضیه رسمی بوزیر مختار روس نمود

در ۲۹ نوامبر وزیر مختار روس التیاتوم ثانوی درباب انفصال مستر شوستر در عرض ۴۸ ساعت را پیشنهاد نمود

متفرقه - در ۲۸ اکتبر سردار جنک از همدان و امیر مفتح از سلطان آباد وارد طهران شدند

در ۳ نوامبر مستر شوستر ژاندارم خزانه بمنزل علاء الدوله فرستاد که مالیات دریاقت نمایند و علاء الدوله فوراً رئیس الوزرا شکایت نمود امیر مجاهد و سردار جنک باتفاق علاء الدوله بمنزل او آمده و ژاندارم خزانه را خلع سلاح نمودند عاقبت رئیس الوزراء از مستر شوستر ترضیه خواست و مسئله خاتمه پذیرفت

در ۴ نوامبر فرمانفرما بسمت حکمرانی تبریز از طهران حرکت نمود
چند روز بعد از توزیع لایحه مستر شوستر بخریده تاکنون در
لندن بتاریخ ۱۲ نوامبر ترجمه همان لایحه مجد و فور در طهران منتشر
شد نرخ ارزاق در ترقی است و نان خیلی گران است
(دستخط والا حضرت اقدس نایب السلطنه به رئیس مجلس)

۱۱ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۹ ذیحجه ۱۳۲۹ .

یادداشتی در جوف ارسال داشته و خواهشمندم آنرا بمجلس پیشنهاد
نموده که با توجه کامل نمایندگان قرائت شود چون شما بخوبی
از اوضاع حاضر مستحضرید یقین دارم بمقتضای من در پیشنهاد همجو
یادداشتی تصدیق خواهید نمود و خواهش من را در باب تصریح اینست
به آقایان نمایندگان قبول خواهید نمود من امیدوارم که این یادداشت
منتج باثرات مطلوبه بگردد

مقام مقدس مجلس شورای ملی

چون نمایندگان کاملاً از ترتیب اوضاع حاضر مستحضرنند تصریحات
در این موضوع زیادی است چیزی را که لازم است فقط اظهار بنمایم
و همه آقایان کاملاً مسبوق هستند در عرض يك مدتی کابینه ناقص
باکه مشرف به منحل شدن بوده اگرچه خدماتی را که حضرت
اشرف آقای صمصام السلطنه رئیس الوزراء بمنصه ظهور و بروز
رسانیده اند بر دولت و ملت بخوبی مشهود است که از بحرانهای
متواتره کابینه و لزوم مساعدت بحدی دچار زحمت شدند که بالاخره

رأی ایشان بمستعفی شدن تعلق گرفت و من جناب معظم الیه را از این عمل محانت نمودم ولی واضح است که بدون تکمیل و تشکیل کابینه و بدون وجود مساعدت لازمه جناب معظم الیه هم نمیتواند مقاصد عالیة خود را بموقع اجرا بگذارد

چون انتخابات جدید در کار است و در سنه آتی زحماتی در پیش است مسلم است که اگر فوراً يك کابینه که متکی بتقویت لازمه مجلس باشد تشکیل نشود و پروگرام صحیحی برای نظم مملکت بموقع اجرا گذارده نشود و جلوگیری از سختیهای محتمله در این بهار نشود (که خود مدخلیت نامه در پیشرفت انتخابات دارد) و اگر مجلس اقداماتی را که برای استقرار نظم در نظر است تصویب ننماید با این بحران حاضره بکلی مشکل است بتوان تصور نمود که هیچنوع اقدامی برای جلوگیری از انقلابات آتی بشود نمود

نظر باین مراتب من باید فقط اهمیت موقع را خاطر نشان نموده و امیدوار باشم که مجلس تقویت کامل با رئیس الوزرا خواهند نمود که کابینه خود را تشکیل داده و پروگرام خودشان را ترتیب بدهند

بعلاوه لازم است اظهار یدارم که چنانچه در تلگراف خودم از اروپا شرح دادهام تقویت همه بیک نایب السلطنه مملکت مشروطه لازم است و اختلافات فرق باعث تخریب و بحران خواهد شد و باینکه ملاحظه میشود با وضع حاضره نظم و سکون نهایت لزوم را دارد اینطور مناقشات بکلی با منافع مملکت متضاد است

زمانیکه من در مجلس در باب بعضی تشکیلات قانونی مذاکره نمودم اظهار داشتم که اگر بدبختانه اختلافات باعث شدت انقلاب اوضاع بشود مناظره و تحمل اینطور اوضاع تا مساعد بر من ناگوار است ولی چون از سه ماه قبل باینطرف علائم اختلاف و حتی سو نسبت بمقام نیابت سلطنت که مقام مقدس است بمنصه ظهور رسید (چنانچه بر همه نمایندگان معلوم است) من در همان اوقات خیال استعفا از نیابت سلطنت را داشتم . لیکن چون زحمات خیلی مهم پیش آمد من تأمل نموده و در اجرای مقصود خود اقدام نمودم که مبادا همچو تصور شود که من در مسئولیت خود بی قیدم ولی برای اینکه این امر واقع نشود بدون اینکه تهیه مقدماتی شده باشد در عرض چند روزه ماضی من اقدام باین امر نمودم و از نمایندگان خواهش نمودم با هیئت دولت مشاوره نموده و هر اقدامی را لازم میدانند نمایند لهذا خاطر نمایندگان محترم را مستحضر میدارم که اگر در این مسئله اقدامات مجددانه بعمل نیاید من مجبور خواهم بود خیال خود را بدون هیچنوع اخطار دیگری بموقع اجرا بگذارم و مطلب را علنی بکنم زمانیکه در مجلس در باب تشکیلات قانونی مذاکره نمودم اظهار داشتم که هیچ شخص با وجدانی نمیتواند من را برای این مسئله مسؤل قرار بدهد و برای برطرف کردن این اختلاف من بیش از آنچه در قوه بشر است مجاهده نمودم ولی متأسفانه تمام مجاهدات من بی نتیجه شد بقفیده من نمایندگان مسؤل ملت هستند و برعهده آنها

فرض است که هموم، عالیۀ خود را مصروف اجرای این امور مهمه
 بدارند . و تا برای مرتفع داشتن این اشکالات نتیجه مطلوبه حاصل
 نشود نباید مسئولیت را از عهده خود ساقط بدانند
 در خاتمه مجدداً درباریکی موقع تأکید می نمایم و لزوم بموقع اجرا
 گذاردن مقاصد فوق را و سوء نتیجه را که از قصور در این باب حاصل
 خواهد شد تکرار می نمایم . و از ساقط بودن مسئولیت از عهده خودم
 خاطر آقایان را مستحضر میدارم و چون من به تکلیف خرد عمل
 نموده و جلب توجه شما را بمراتب فوق نموده ام بوظایف وجدانی
 خود رفتار نموده و من بعد بری الذمه هستم
 (تبریز)

در اوضاع تبریز بهبودی حاصل نشده . شجاع الدوله با دو هزار
 جمعیت هنوز بمحاصره شهر مداومت دارد . مجاری امور در شهر
 خیلی سخت است و بسیاری از سکنه قرأ حوالی در مسکن بیلاقی
 قونول جنرال روس متحصن شده و از تعذبات و صدماتیکه بانها وارد
 میشود شکایت دارند . اهل شهر هم باشجاع الدوله اصلاح نمودند
 و بدون مداخله و مساعدت دولت ایران قدرت استخلاص از این
 زحمت را هم که دچار هستند ندارند . ظاهراً یکانه وسیله اطمینان
 داشتن باستقرار نظم حضور قشون روس است . در تصدات قزاق
 روس بواسطه منقضی شدن مدت خدمت اغلبی از افراد آنها نقصان
 حاصل شده و فوج جدیدی بجای این دسته که حالیه در آنجا هستند

اعزام خواهد شد

(گیلان و مازندران)

وکیل قونسولگری انگلیس (آزانس) از استراباد خبر میدهد که محمد علی هنوز در خواجه نفس است و نیز اطلاع میدهد که ترکانه در ۱۱ نوامبر بشهر هجوم آورده ۴۷ نفر را مقتول و ۳۵ نفر را اسیر نمودند و بواسطه حضور آنها در حوالی استراباد عده کثیری از اهالی در قونسولگری روس تحصن اختیار می نمایند ۲۰۰ نفر قزاق و دو عراده توپ مسلسل باستعداد قونسولگری روس در استراباد اضافه خواهد شد که حفظ جان و مال اتباع روس را نمایند عده قشون روس که تا ۲۷ نوامبر وارد رشت شده اند از قرار ذیل است : —

۳۰۰ نفر قزاق ۱۷۲۰ نفر سرباز و توپچی جلتان ۲۰۲۰ نفر بانضمام ۸ عراده توپ و ۶ دستگاه توپ مسلسل
(مشهد)

رکن الدوله فرمانفرمای جدید خراسان هنوز وارد نشده بر الدوله هنوز مشغول جدو جهد است که هیئت دولت را متقاعد نماید که مجدداً نیشابور را از ایالت خراسان مجزی نمایند وضع خود مشهد مغشوش نیست ولی طرق حوالی آن پر از سارقین است
(اصفهان)

نگرانی اهل شهر بواسطه گرانی ارزاق در تزايد است اطراف

اصفهان بواسطه حضور غارتگران بخنداری و کلاهکونی باعلی درجه
 نالمنی باقی است این وضع ناهنجار بشدت مناسب نبودن سردار
 اشجع برای حکومت اصفهان میافزاید تجار عمده که برای
 ناامنی طرق بطهران شکایت نمودند شاید مداخله قشون خارجه را
 برای قراسورانی طرق استقبال نمایند
 تعیین مستر هیکت تبعه انگلیس به پیشکاری خزانه داری کل در اصفهان
 باعث استرضای اعیان آنجا شده مجاهدات حکومت و پیشکار
 مالیه سابق و علما در برانگیختن مخالفین بر علیه مستر هیکت ثمری
 بخشیده در آنجا شروع بتشکیل ژاندارم خزانه شده و تا ۱۱
 نوامبر ۲۹ نفر ژاندارم گرفته شده بوده
 یک دسته سوار هندی در ۲۷ نوامبر از آباده بطرف اصفهان
 حرکت کردند

(یزد)

امیر اعظم ولی کرمان برای اعاده نظم و سیاست کافیه مشترکین در
 اغتشاش جدید آن ولایت قاصراست
 اهالی تفت و سایر غارتگران در آنجا اغتشاش نموده و سلب امنیت
 از طرق می نمایند چندین دفعه سیم تلگراف را مقطوع و مخروب
 نموده اند زردشتیان که با خسارات و مشکلات بسیار دچار هستند
 ظاهراً آرزو مند مداخلات خارجه هستند

(شیراز)

علاء الدوله فرمانفرمای فارس هنوز از طهران حرکت ننموده در ۲۹ اکتبر قافله که از اصفهان بشیراز مبرفت در حوالی خانه خرم با حملات سارقین مصادف شده و تمام اسباب خانم رس که باتفاق آن قافله مسافرت می نمود سرقت شده و بخود او هم صدمه وارد آمده خانم مزبور خود را به آباده رسانیده پس از مسافرت اختیار نمودن از آباده مجدداً یک نوبت دیگر با سارقین مصادف شده و مجبور به رجعت به آباده ~~شکرت~~ گردیده

در ۳۳ نوامبر دودسته از سراران به آباده رسیدند یک دسته از آنجا عازم اصفهان خواهند شد و یک دسته باتفاق خانم رس معاودت بشیراز خواهند نمود و در ۲۸ شهر حال حرکت می نمایند در شب ۲۴ و ۲۵ نوامبر یک دسته سارق به باغی که مجاور قونسولگری است حمله نمودند و مدتی رد و بدل کالوله شد

دودسته سوار هندی در ۱۲ و ۱۳ نوامبر وارد شیراز شدند در جاده که آنها عبور نموده بودند هیچ واقعه قابل الذکری روی نداده سرقتهای بسیار راپورت داده شده ولی بر روی هم وضع اغتشاش شیراز و حوالی آن در تنزل است

(سیستان)

وضع طرق سیستان و قایمات آرام است ولی قوافل نمیتوانند بدون مستحفظ کافی تردد نمایند

(کرمان)

وضع ایالت کرمان بهمان قسمیکه در صورت واقعات ماه قبل راپورت داده‌ام باقی است. عدهٔ رازمان بلوچی در تزیید است خصوصاً در حوالی بم. یک رفعت نظام نامی است که نفوذ کامل در بلوچها دارد و مشغول افساد مابین کارگران و ادارهٔ تلگراف انگلیس است.

(کرمانشاه)

قونسولسول از کرمانشاه خبر میدهد که وضع آنجا بدتر از سابق است و سرقتها بحدی کثرت دارد که مشارالیه روی انبارهای مال التجارهٔ انگلیسی بیدق انگلیس را نصب نموده

(لرستان)

اخبارات رسمی دولت ایران مشعر بر این است که در ۱۵ نوامبر قشون بختیاری در تحت فرماندهی سردار بهادر سالار الدوله را در حوالی بروجرد مغلوب نموده‌اند. بموجب راپرت واصله از طرف سالار الدوله ۵۰۰ نفر مقتول و مجروح شده و از طرف بختیاریها تقریباً ۵۰ نفر

(بوشهر)

تنکستان مرکز عمدهٔ اغتشاش است و مجادلات متواتره بین سرکردگان محلی واقع میشود.

(اهواز)

خطوط تلگرافی در عرض ماه گذشته خیلی مغشوش بوده و اسباب

زحمت و خسارت فوق العاده تجارتخانه‌های انگلیس در اهواز و
عمره شده خطوط مزبور تعمیر کلی لازم دارد
در هفته اول ماه اکتبر يك قافله از اهواز باصفهان حرکت نموده
و از آن تاریخ بپس بجاده بکلی مسدود شده چون مستحفظین بختیاری
از روس و با فرار کرده اند هیچ احتمال تکسیر مقدار اجناسی که
در اهواز موجود است ظاهر نیست و کپانی اینچ و اخوان درصدد
رتیبات برای انبار کردن اجناس در عرض زمستان هستند
(بندر عباس)

در عرض هفته اول اکتبر ۵ قافله بزرگ برای کرمان و لار حرکت
کردند سایر طرق تجارتي از سابقین مملو است و هیچنوع اقدام
مجددانه از طرف حکومت محلی در دفع آنها بعمل نیامده
(نمره ۳۰۳)

تلگراف سر جارج بار کفی بسر ادوارد کری
طهران ۱۸ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۶ ذیحجه ۱۳۲۹
رئیس بانک روس در همدان که قونسول روس هم هست اطلاع میدهد
که جان و مال اتباع روس در خطر است علیهذا وزیر مختار
روس ۱۰۰ نفر قزاق از قزوین به همدان فرستاده
(نمره ۳۰۴)

تلگراف سر پچن بسر ادوارد کری
سن پترزبورغ ۱۸ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۶ ذیحجه ۱۳۲۹